

Enligt sändlista

BILDANDE AV *Flistersjöskogens naturreservat*

Objektnummer	2041529
Län	Västernorrland
Kommun	Ånge
Socken	Haverö
Fastighet	Snöberg 1:52
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	15 kilometer VNV om Ånge
Mittpunkt	x: 520360,4 y: 6937087 (SWEREF 99)
Areal [hektar]	153,1
Prod skogsmark [ha]	146,8
Naturtyper [ha]	Tallskog 104,9
	Barrblandskog 21,7
	Granskog 20,2
	Myr 5,2
	Impediment 1
	Övrigt 0,1

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller från den 19 december 2013 även om de överklagas.

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, närmare bestämt en brandpräglad naturskog med strukturer, såsom döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för naturligt fungerande skogsekosystem.

För att bibehålla en brandpräglad beståndsstruktur och gynna naturvärden knutna till brandpräglad skog bör naturvårdsbränningar genomföras i reservatet.

Syftet är även att, inom ramen för ovanstående syfte, ge allmänheten möjlighet till friluftsliv.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad, mast eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark- eller vattenmiljöer.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga väg, stig eller spång.
- 5 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 6 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller vindfällan eller utföra annan skogsvårdsåtgärd. Förbudet gäller ej röjning av befintliga siktgator i samband med jakt.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller ej snöskoteråkning på snötäckt mark samt uttransport av fällt högvilt, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.
- 11 upplåta mark för militär övningsverksamhet.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förplikteras tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen
- 2 uppsättning av informationstavlor
- 3 anläggning och underhåll av stigar
- 4 anläggning och underhåll av båtplats
- 5 undersökningar av mark, vatten, vegetation, fisk och annat djurliv, samt markering av därtill hörande ytor
- 6 kontrollerade naturvårdsbränningar med eventuella därtill hörande åtgärder, som exempelvis selektiva huggningsingrepp och anläggande av mineraljordssträngar

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 insamla mossor, lavar eller svampar med undantag för plockning av matsvamp.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark- eller vattenmiljöer.
- 4 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 5 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller ej snöskoteråkning på snötäckt mark.
- 6 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 7 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- 8 utan länsstyrelsens tillstånd genomföra tävlingar, lägerverksamhet eller andra större arrangemang.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennärlagslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Länsstyrelsen kan ge tillstånd för vetenskapliga undersökningar som innebär någon form av markering, fällfångst eller annan åverkan, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provytor eller annan åverkan är tillåtna i reservatet. Vidare ska föreskrifterna inte hindra att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845).

I enlighet med 2 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm, ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÅLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Flisersjöskogen är belägen på Rödmyrbergets och Dalsbergets nordsluttningar ner mot Flistersjön och Helvetesbrännans naturreservat. Området är 153 hektar stort och ligger mellan 320-440 meter över havet. 147 hektar utgörs av produktiv skogsmark och drygt sex hektar av impediment, framförallt i form av myrmark. Terrängen är bitvis brant, och blockrik, ofta storblockig, morän är den vanligaste jordarten. Berggrunden består mestadels av granodiorit, en granit-lik bergart som huvudsakligen bildar magra jordar. Det finns även visst inslag av mer basisk diabas.

Området domineras av skiktad tallskog och barrblandskog, varvat med fuktigare gransvackor. Det finns även ett påtagligt inslag av lövträd, främst björk, asp och sälg. Beståndsåldrarna ligger runt 120-140 år. Brandprägelns är påtaglig och det är gott om brandspår i form av brandljud och kolad ved. Liksom stora delar av omgivande landskap brann området vid upprepade tillfällen fram till slutet av 1800-talet, då ökande ekonomiska intressen i skogen kom att leda till intensivare brandbekämpning. Den enda branden i modern tid ägde rum 2005 då en förlupen kaffeeld ledde till en cirka två hektar stor bränna med relativt få dödade träd utmed stigen ner mot båtplatsen (se beslutskartan).

Dimensionsavverkningar har genomförts, men inte i större omfattning än att det spritt finns relativt gott om äldre tallöverståndare. Bitvis är också tillgången på död ved god. Något modernt skogsbruk har inte förekommit, bortsett från en mindre gallring i beståndet som brann 2005.

Knutet till död tallved har rödlistade arter som urskogsticka, gräddporing, vaddporing och dvärgbägarlav påträffats. Doftticka på sälg förekommer ganska spritt i området. Samma sak med lunglav, som växer på både sälg och asp. I de fuktigare granbestånden i öster är det bitvis rikligt med garnlav och på den döda granveden finns bland annat doftskinn.

Ärendets beredning

Flisersjöskogen inventerades och avgränsades vid en inventering av statens skogar som länsstyrelsen, på regeringens uppdrag, genomförde 2003. Området redovisas i Naturvårdsverkets rapport 5342 "Skyddsvärda statliga skogar" och finns registrerat som ett naturvårdsobjekt (60356) vid länsstyrelsen.

Våren 2007 föreslog länsstyrelsen Flisersjöskogen som ett lämpligt reservatsobjekt och i december samma år köpte staten, genom Naturvårdsverket, området av säljaren Sveaskog.

Området är inte särskilt utpekade i översiktsplanen för Ånge kommun och några mer specificerade intressen finns inte redovisade för området.

Inför remissbehandlingen har information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Remissyttranden har inkommit från Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, SGU och Medelpads ornitologiska förening. Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Medelpads ornitologiska förening tillstyrker bildandet av naturreservatet, SGU lämnar ingen synpunkt.

Länsstyrelsens bedömning

Flistersjöskogen är att betrakta som en utvidgning av Helvetesbrännan, ett av länets största naturreservat. Skogen i området har en tydlig brandprägel och för att bibehålla denna karaktär bör naturvårdsbränningar genomföras i reservatet.

Området har tidigare påverkats av huggningar men i modern tid har få skogsbruksåtgärder vidtagits. Sålunda har nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved kunnat fortgå. Dessa värden är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer knutna till miljöer med mer naturlig skogsdynamik. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering.

Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande av skogsmiljöerna, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en i dag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning, skulle det kunna finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder nödvändiga för arten. Sådan eventuell dispens bör motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med miljöbalken 7 kap. 7 §, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar", samt att ett formellt skydd är i enlighet med länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för områdesskydd på skogsmark i länet från december 2005.

Vidare bedömer länsstyrelsen att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlen miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets

naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Enheten för skyddad natur, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Torbjörn Engberg telefon 0611-34 92 68, torbjorn.engberg@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar samt i Sundsvalls Tidning och Dagbladet. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Therese Flodin, jurist, Valter Perselli, planhandläggare, samt Britt Marie Lindström, enhetschef för skyddad natur.

Bo Källstrand
landshövding

Torbjörn Engberg
naturvårdshandläggare

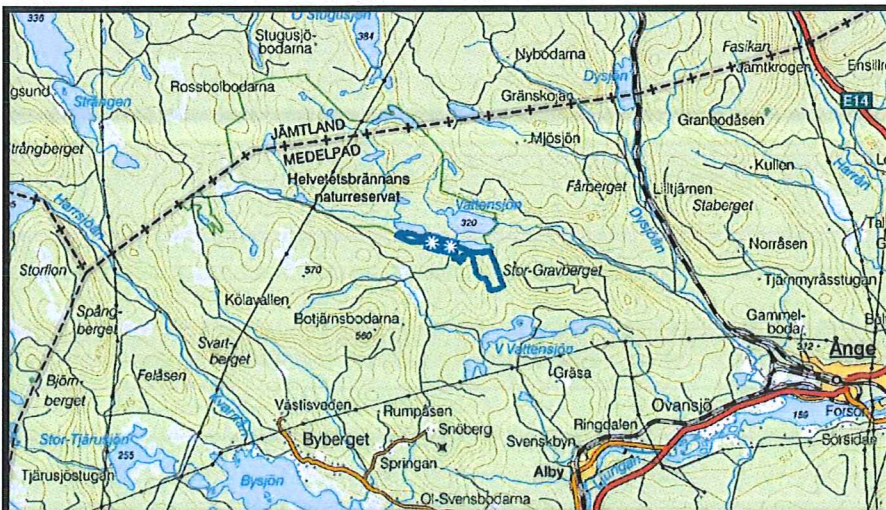
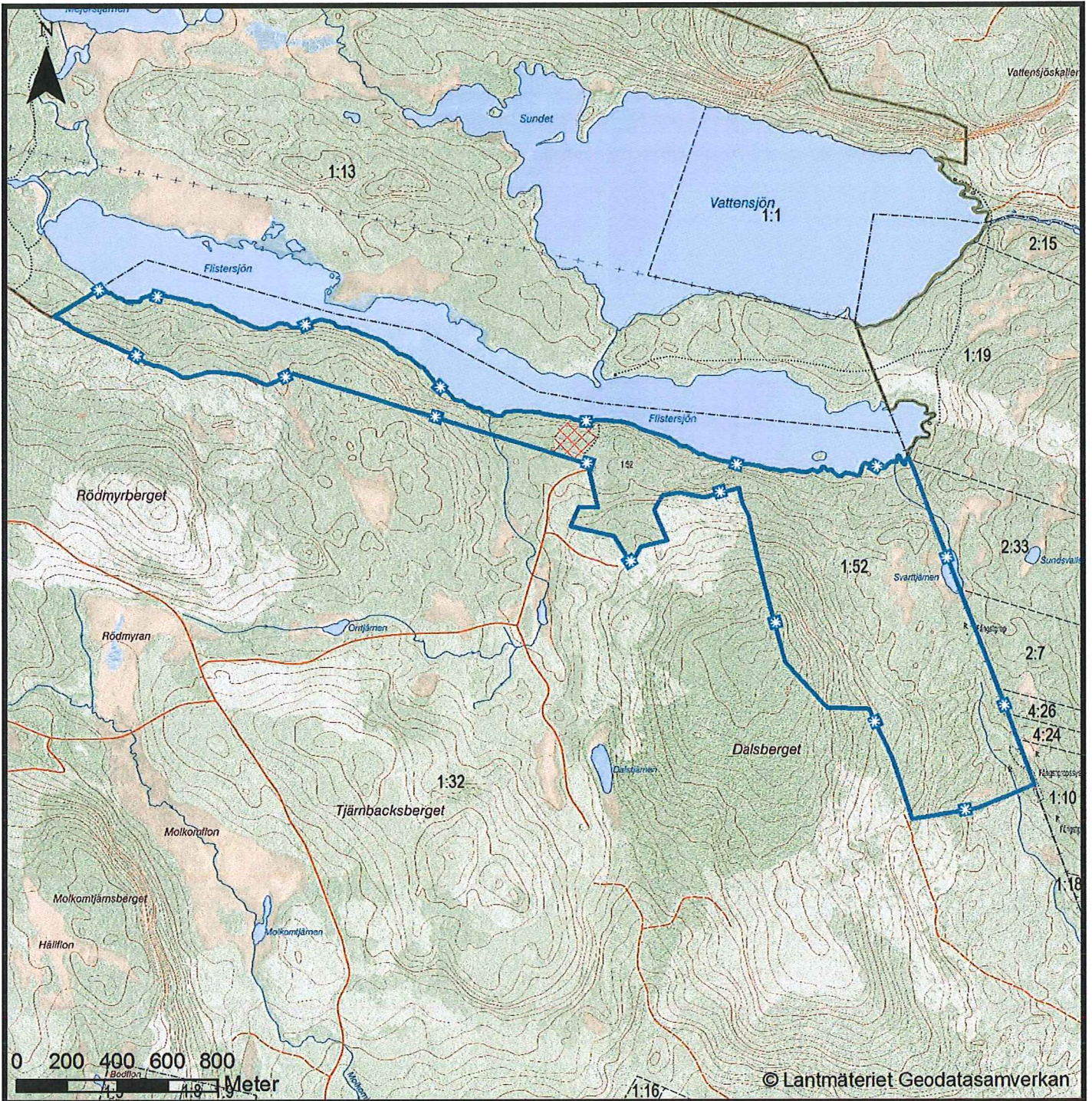
Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Flistersjöskogens naturreservat

BILAGA 1 - BESLUTSKARTA
2013-12-16 Dnr: 511-6250-12

 Naturreservatsgräns
 Brandfält från 2005

Skötselplan för *Flistersjöskogens naturreservat*

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning bör ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter

Fastigheten Snöberg 1:52, det vill säga naturreservatet, har enligt servitut rätt att använda befintlig utfartsväg över Snöberg 1:32.

Snöberg 1:52 har andel i Ovansjö ga:14 som förvaltas av Vattensjöarnas samfällighetsförening.

Jakt

I den västra delen av naturreservatet har staten upplåtit jakten på högvilt till Haveröparkens Jaktlag och i öster har all jakt upplåtits till Flistersjöns Jaktlag. Upplåtelseerna gäller till och med den 30 juni 2018. Avtalen ska sägas upp minst sex månader före avtalstidens utgång.

Enligt jakträttsupplåtelseerna gäller följande regler: Anslag om pågående jakt ska sättas upp i anslutning till reservatstavlan (se skötselplanekarta). Vid uttransport av högvilt får mindre banddriven älgdragare eller fyrhjulig motorcykel användas, varvid risken för markskador och spårbildning ska minimeras (se beslutet § A9). Befintliga siktgator får underhållas, men nya siktgator får inte röjas. Befintliga jaktorn ägs av jakträttsinnehavaren och ska underhållas eller rivas. Ansökan om tillstånd för uppförande av nya jaktorn ska inlämnas till länsstyrelsen (§ A10). Av reservatsföreskrifterna följer vidare att varken levande eller döda träd i reservatet får nyttjas till ved (§ A6).

Fiske

Reservatsfastigheten omfattar del av Flistersjön, men med fastigheten följer inte fiske. Fastighetsbildningen innebar att fisket frigjordes från fastigheten och blev fristående fiske som

tillhör Snöberg 1:32.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen utser en ansvarig för skötsel, underhåll och praktisk tillsyn av informationstavlor, markeringar med mera. Uppdraget regleras i avtal. Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området har indelats i två skötselområden som båda omfattar hela naturreservatet.

Skötselområde 1

Skogsmark

Övergripande mål

Att upprätthålla och återskapa skog med brandpräglad beståndsstruktur. Detta innefattar naturskogselement såsom skadade, döda och döende träd, kolad ved samt lågor i olika åldrar och nedbrytningsstadier. Nya generationer av tall och lövträd kommer upp i de brända områdena. Tallar som skadas i elden bildar kåda för att läka stamskadan vilket gör veden svårnedbruten. På så sätt kan tallarna bli mycket gamla för att småningom stå länge som torrakor.

Åtgärder

■ Naturvårdsbränning

För att gynna olika organismer knutna till brand bör variation i intensitet och bränningsdjup eftersträvas. I möjligaste mån bör äldre, eventuellt sedan tidigare brandljudade, tallar skyddas från att dö i branden. Vissa torrakor och lågor bör skyddas från att fällas eller förbrännas.

Selektiva huggningsingrepp kan göras inför naturvårdsbränning. Med detta avses främst att upprätthålla säkerheten i utförandet, exempelvis genom att kvistrensa träd som riskerar att föra elden upp i kronskiktet, eller att fälla döda björkar med eldfångd näver intill yttergränser.

■ Bränningsplan

Planering av bränningar i Flistersjöskogen och Helvetesbrännan bör göras gemensamt. I en bränningsplan ska noga klargöras hur bränningar ska avgränsas och genomföras.

Bränningsplanen ska beakta de förslag som finns i de åtgärdsprogram för hotade arter som behandlar brandpräglade skogsmiljöer och naturvårdsbränning. Såväl mål med bränningarna som alla nödvändiga säkerhetsåtgärder ska specificeras i planen.

Skötselområde 2

Information och tillgänglighet

Övergripande mål

Att låta området vara fortsatt tillgängligt för allmänheten, samt att besökare ska få relevant information om området.

Åtgärder

- Informationstavlor
En informationstavla placeras vid vändplanen som framgår av skötselkartan.
- Information på hemsida
En beskrivning läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Underhåll av båtplats och stig
Befintlig båtplats, och stigen ned till båtplatsen, ska hållas i gott skick.
- Vägvisning
En vägvisningsskylt kan sättas upp på plats som framgår av skötselkartan.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Naturvårdsbränning	1	2015	vid behov	reservatsanslag
1	Informationstavlor	2	2014	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Information på hemsida	2	2014	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Bränningsplan	1	2015	inför bränning	reservatsanslag
2	Underhåll av båtplats och stig	2	2014	vid behov	reservatsanslag
3	Vägvisning	2	2014	engångsåtgärd	reservatsanslag

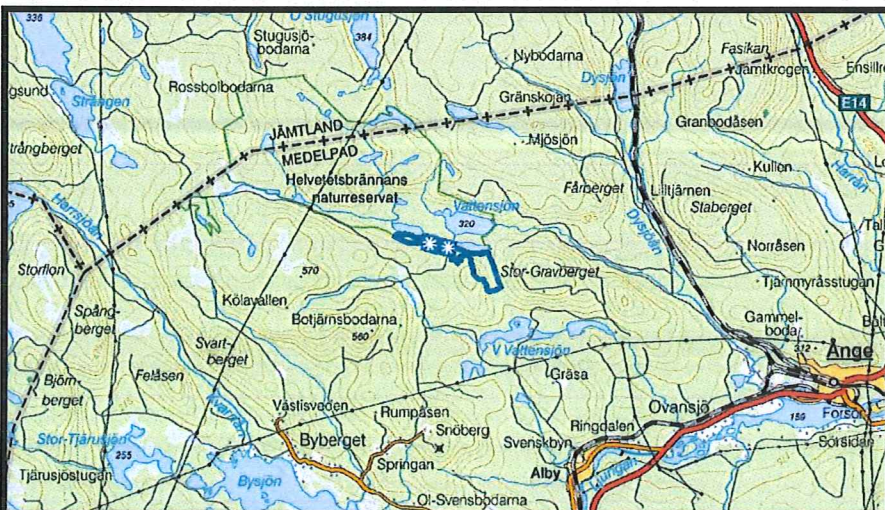
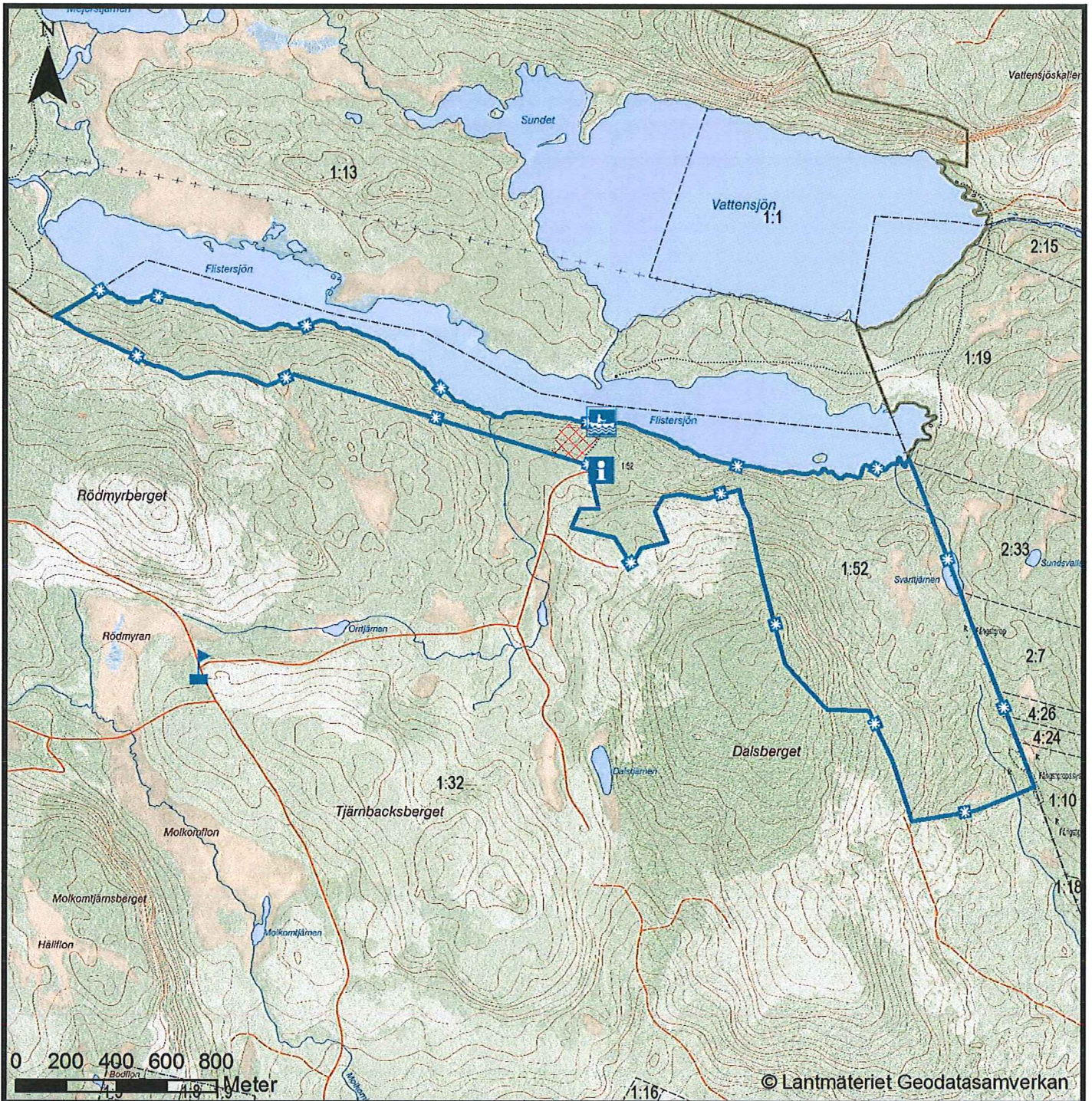
Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Flistersjöskogens naturreservat

SKÖTSELPLANEKARTA
2013-12-16 Dnr: 511-6250-12

- Vägvisning
- Information
- Båtplats
- Brandfält från 2005
- Naturreservatsgräns